„ბსუ-ს დოქტორანტურის დებულების“

ფორმა №1

განაცხადი

სამეცნიერო ხელმძღვანელობისა და სადოქტორო კვლევითი პროექტის შესახებ

სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა: ფილოლოგია (თარგმანმცოდნეობა)

1. ინფორმაცია სამეცნიერო ხელმძღვანელის შესახებ

1.1. **სახელი და გვარი: ნინო აროშიძე**

1.2. კადემიური/სამეცნიერო თანამდებობა ან ემერიტუსის წოდება: ასოცირებული პროფესორი/ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი

1.3. **ბოლო სამი წლის განმავლობაში შესაბამისი (სადოქტორო** ნაშრომის ზოგადი თემატიკის) **დარგის/მიმართულების** Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus და ERIH PLUS (European Reference Index of the Humanities) (ჰუმანიტარული და სოციალური მიმართულებით) ბაზებში ინდექსირებულ რეფერირებად/რეცენზირებად (peer-reviewed) ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი:

N	სამეცნიერო ნაშრომის დასახელება	წელი	ჟურნალი, ტომი, გვერდი, ელ. მისამართი	დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	სამეცნიერო ბაზის დასახელება	თანაავტორი	შენიშვნა
1	Fate of Scientists and Artists in the Period of the Red and Big Terror მეცნიერთა და ხელოვანთა ბედი „წითელი ტერორის“ და „დიდი ტერორის“ პერიოდში	2023	ბალკანისტიკური ფორუმი. საერთაშორისო საუნივერსიტეტო გამომცემლობა, „ნეოფიტ რილსკის“ სამხრეთ-დასავლეთ უნივერსიტეტი, ბლაგოევგრადი, ბულგარეთი. 2023, №2, გვ.157-176 (20 გვ.). Balkanistic forum, Vol. 2/2023, p.157-176 (15 p.). https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1127622	https://doi.org/10.37708/bf.swu.v32i2.9	Web of Science	მ.აროშიძე	
2	მთარგმნელი, როგორც კულტურათშორისი კომუნიკაციის მედიატორი (თავის დასახელება)	2022	მონოგრაფია: Contemporary Trends in Intercultural Communication and Didactics, გვ. 11, https://www.ceeol.com/search/book-detail?id=1049159	E-ISBN-13: 978-83-235-5513-1Print-ISBN-13: 978-83-235-5505-6	სხვა	მ.აროშიძე	
3	„მთარგმნელი როგორც კულტურათშორისი კომუნიკაციის მედიატორი“	2022	კრებული „თანამედროვე ტრენდები კულტურათშორისი კომუნიკაციაში და დიდაქტიკაში“. ვარშავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, პოლონეთი. 2022. https://www.ceeol.com/search/book-detail?id=1049159	-	სხვა	-	

1.4. **ბოლო ათი წლის განმავლობაში სამეცნიერო საგრანტო პროექტში ძირითადი პერსონალის სტატუსით მონაწილეობა:**
1.5.

N	სამეცნიერო პროექტის სახელწოდება	პროექტის დაწყებისა და დასრულების თრიღი	სტატუსი პროექტში	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	ელექტრონული მისამართი	პროექტში ჩართული პირები	შენიშვნა
1	KEAC-BSR – Knowledge Exchange and Academic Cultures in Humanities. Europe and the Black Sea Region – ცოდნისა და აკადემიური კულტურის გაცვლა ჰუმანიტარულ სფეროში. ევროპა და შავი ზღვის რეგიონი	2017-2021	მკვლევარი	ევროკავშირი (მიმართულება: MSCA, HORIZON2020)	https://blacksearegion.eu/summary/	მ.აროშიძე, თ.ფუტკარაძე, მ.ლორია, თ.სირაძე, ე.მაკარაძე, ნ.აროშიძე, თ.ავალიანი, ლ.თავდგირიძე, ა.არძენაძე, დ.დობორჯგინიძე, გ.მასალკინი	
2	Politics of Memory and Memory Cultures of the Russian-Ottoman War, ჰუმანიტარული მეცნიერების მიმართულებით	2012-2016	მკვლევარი, მთარგმნელი	მარი-კიურის პროექტი, ევროკავშირი/ პროექტის № FP7-PEOPLE-2011-IRSESPIRSES-GA-2011-295167	https://cordis.europa.eu/project/id/295167/reporting/it	მ.აროშიძე, თ.ფუტკარაძე, მ.ლორია	

1.6. **სამეცნიერო ხელმძღვანელობის/თანახელმძღვანელობის გამოცდილება**

N	უსდ-ს დასახელება	სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება	სტუდენტის სახელი და გვარი	ნაშრომის სახელწოდება	წელი	შენიშვნა

1	ბსუ	ლინგვისტიკა (თარგმანმცოდნეობა)	ანასტასია დუმბაძე	„თარგმანის ლინგვოკულტურული პრობლემები და მათი დაძლევის ხერხები (რუსული, უკრაინული და ქართული ენების მაგალითზე)“	2021	
	ბსუ	ლინგვისტიკა	ხათუნა ბოლქვაძე	კულტურული მეხსიერების სემიოტიკური მექანიზმი და კონცეპტის თარგმნის პრობლემა.	2018	
	ბსუ	ლინგვისტიკა	სოფო დუმბაძე	ლინგვისტური ნეოლოგია და ოკაზიონალიზმების ფუნქციონირება ინგლისურ და ქართულ ენებში	2017	

1.7. რელევანტური ტრენინგი, სემინარი, პროფესიული განვითარების კურსი და სხვა.

N	ღონისძიების ტიპი	ღონისძიების დასახელება	ორგანიზატორი	ჩატარების თარიღი	ჩატარების ადგილი	შენიშვნა
1	სემინარი	სემინარებში მონაწილეობა/ჩატარება (თემები: საბავშვო ლიტერატურის თაეტგმანის თავისებურებანი (ზღაპრების მაგალითზე) ენათშორისი ასიმეტრია)	ბსუ	2024 წ. ივნისი, 2018 წ. ივნისი	ბსუ	
2	ტრენინგი	საინფორმაციო ტექნოლოგიები მეცნიერთათვის	ასოციაცია მეცნიერებისათვის	3.03.2025-7.03.2025	თბილისი	
3	ტრენინგი	ღია საგანმანათლებლო რესურსები	ეკონომიკისკვლევისდაგანვითარებისინსტიტუტი	02.2025	თბილისი	
4	ტრენინგი/ წერის ბანაკი	Certificate of attendance in the Horizon Europe Proposal Writing Camp. სერტიფიკატი Horizon Europe-ის საგრანტო წინადადებების დაწერის ბანაკში მონაწილეობისთვის.	Global Service Facility Trainers, ევროკავშირი	06.02.2023 – 08.02.2023	თბილისი	
5	ტრენინგი	Certification of participation in the training of PHD students on visual anthropology Knowledge and the Beginning of Film. დოქტორანტების ტრენინგში მონაწილეობის სერტიფიცირება ვიზუალური ანთროპოლოგიის ცოდნა და ფილმის დასაწყისი.	KEAC-BSR project team, Moldova	16.04.2019 – 17.04.2019		
6	კოლოქვიუმი	Diploma in recognition for the participation to international colloquium of anthropology, the third edition, organized withing the project "Knowledge Exchange and Academic Cultures in Humanities. Europe and the Black Sea Region". დიპლომი ანთროპოლოგიის საერთაშორისო კოლოკვიუმში მონაწილეობისთვის, მესამე გამოცემა, ორგანიზებული პროექტის ფარგლებში „ცოდნის გაცვლა და აკადემიური კულტურები ჰუმანიტარულ მეცნიერებებში. ევროპა და შავი ზღვის რეგიონი".	KEAC-BSR project team	2019		

	ტრენინგი	კვლევის მეთოდები გამოყენებით ლინგვისტიკაში ინგლისური ენის სწავლებაში Research Methods in Applied Linguistics for English Language Teaching		28.04.2018	ქუთაისი, IBSU, US Embassy, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნიერსიტეტი	

1.8. ადგილობრივ და საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოებასთან სამეცნიერო თანამშრომლობის გამოცდილება (ერთობლივი კვლევები/გრანტები/სამეცნიერო პროექტები)

1. მეცნიერული ცოდნის განვითარების მიზნით თვისებრივი კვლევების კრებულის შედგენასა და თარგმანში მონაწილეობა. კრებულის დასახელება „შესავალი ტვისებრივი კვლევების მეთდებში“, ბათუმი, 2024 წ.; პროექტი დაფინანსებულია აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინსიტროს მიერ.
2. საერთაშორისო სამუშაო ჯგუფის მუშაობის ორგანიზება და თარგმანი. 2023 წ. ივნისში სტრუქტურული პროექტი ერაზმუს+ ფარგლებში, "სტუდენტებისთის ფსიქოლოგიური დახმარების ცენტრების შექმნა საქართველოს უსდ-ში - E-PSYპროექტის ფარგლებში ჩატარებული ხუთდღიანი ვორქშოფის ორგანიზება და აქტივობებში მონაწილეობა. ვორქშოფის თემა: საუნივერსიტეტო ფსიქოლოგიური ცენტრებისთვის გაიდლაინების შემუშავება. ერთკვირიანი სამუშაო შეხვედრა, 2023 წ. ივნისი
3. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის ორგანიზება. საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი - საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ინტერდისციპლინარული კვლევების ახალი ჰორიზონტები“. 2023 და 2024 წწ.
4. ლექციების ჩატარება მოწვეული ლექტორის სტატუსით. პოლონეთი, ბიდგოშის უნივერსიტეტი. 2020
5. ევროპის კვირეულში მონაწილეობა. პოლონეთი, ბიდგოშის უნივერსიტეტი. 2019
6. მთარგნელობითი საზაფხულო სკოლის პროექტის მომზადება და ორგანიზება. გრაცის უნვიერსიტეტი (ავსტრია), ნეოფიტ-რილსკის სამხრეთ დასავლეთი უნივერსიტეტი (ბულგარეთი), ეროვნული სამეცნიერო აკადემია (აზერბაიჯანი), მეჩნიკოვის სახელობის ეროვნული უნივერსიტეტი, სკოპიეს ეროვნული ისტორიის ინსტიტუტი (მაკედონია).ოქტომბერი 2017-*სკოლის ჩატარების და დასრულების თარიღი:* ივლისი 2018
7. საერთაშორისო სამეცნიერო კონგრესის მომზადებაში ჩართულობა. ISAPL, International Society of Applied Psycholinguistics/გამოყენებითი ფსიქოლინგვისტიკის საერთაშორისო ორგანიზაცია. ნოემბერი 2015 - ივნისი 2016

2. **ინფორმაცია სამეცნიერო თანახელმძღვანელის შესახებ** (არსებობის შემთხვევაში)

2.1. სახელი და გვარი: -

2.2. აკადემიური/სამეცნიერო თანამდებობა ან ემერიტუსის წოდება: -

2.3. ბოლო სამი წლის განმავლობაში შესაბამისი (სადოქტორო ნაშრომის ზოგადი თემატიკის) დარგის/მიმართულების Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus და ERIH PLUS (European Reference Index of the Humanities) (ჰუმანიტარული და სოციალური

მიმართულებით) ბაზებში ინდექსირებულ რეფერირებად/რეცენზირებად (peer-reviewed) ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი:

N	სამეცნიერო ნაშრომის დასახელება	წელი	ჟურნალი, ტომი, გვერდი, ელ. მისამართი	დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	სამცნიერო ბაზის დასახელება	თანაავტორი	შენიშვნა
	-						

2.4. **ბოლო ათი წლის განმავლობაში სამეცნიერო საგრანტო პროექტში ძირითადი პერსონალის სტატუსით მონაწილეობა:**

N	სამეცნიერო პროექტის სახელწოდება	პროექტის დაწყებისა და დასრულების თრიღი	სტატუსი პროექტში	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	ელექტრონული მისამართი	პროექტში ჩართული პირები	შენიშვნა
	-						

3. სადოქტორო კვლევითი პროექტის მოკლე აღწერილობა

3.1. **კვლევითი პროექტის დასახელება:**
საბავშვო ლიტერატურის აუდიოვიზუალური თარგმანი: კულტურული კოდების ტრანსკოდირების სემიოტიკური ანალიზი

3.2. **კვლევის სიახლე და აქტუალურობა**

დღევანდელ სამეცნიერო რეალობაში აღნიშნული თემის აქტუალობას განაპირობებს ის, რომ აუდიოვიზუალური თარგმანი (AVT) ბაზარი დღითიდღე იზრდება და მისი შესაბამისი კვლევაც სწრაფად მზარდი დარგია, რაც განპირობებულია გლობალურ მედიაპლატფორმებზე ადგილობრივი და საერთაშორისო წარმოების პროდუქტის ფართო გავრცელებით. ამავდროულად, ამ ნაწარმის აუდიტორია - ბავშვები და მოზარდები - სულ უფრო ხშირად ეცნობიან ლიტერატურულ სიუჟეტებს ეკრანული ფორმატით: ანიმაციური და მხატვრული ფილმების, სერიალებისა თუ ციფრული აპლიკაციების მეშვეობით. ცალკეულ შემთხვევებში, კვლევამ შეიძლება მოიცვას მომიჯნავე სფეროც, როგორიცაა ვიზუალური ნოველა და კომიქსი. მოცემული ფორმატის შემთხვევაში კი თარგმანი მოიცავს არა მხოლოდ ვერბალური ნარატივის შინაარსს, არამედ ვიზუალურ და აკუსტიკურ კომპონენტებსაც.

თუმცა მიუხედავად აქტიური კვლევისა აუდიოვიზუალური თარგმნის სფეროში, საბავშვო ლიტერატურის ეკრანული ადაპტაციები და მათი სემიოტიკური ანალიზი ჯერ კიდევ არის საკმარისად შესწავლილი. მოცემული კვლევა მიზნად ისახავს ამ დარგში ცალკეული მიმართლების გაერთიანებას და ბავშვის აღქმისთვის აუცილებელი

კულტურულ-ვიზუალური მნიშვნელობების ტრანსფორმაციის მექანიზმების გაანალიზებას და მთარგმნელებისთვის რეკომენდაციების შემუშავებას.

3.3. **კვლევის მიზნები, ამოცანები და კვლევის მეთოდოლოგია**

სადოქტორო კვლევის მიზანია საბავშვო ლიტერატურის აუდიოვიზუალური თარგმნის შესწავლა სემიოტიკური პერსპექტივიდან, კერძოდ: როგორ ხორციელდება ტექსტებში ჩადებული კულტურული კოდების ტრანსკოდირება ეკრანულ ადაპტაციებში. კვლევა ეფუძნება მოსაზრებას, რომ საბავშვო ლიტერატურა წარმოადგენს რთულ სიმბოლურ სისტემას, სადაც ვერბალური და ვიზუალური ნიშნები ერთობლივად ქმნიან შინაარსს, რომელიც თარგმნისას არა მხოლოდ ენობრივად, არამედ ვიზუალურ და კულტურულ დონეზეც გარდაიქმნება. დოქტორანტი დაამუშავებს როგორც ენათშორის თარგმანს (დუბლირება, სუბტიტრები), ისე სემიოტიკურ თარგმანს — ანუ იმ გარდაქმნას, რომელიც ხდება წერილობითი და ილუსტრირებული ტექსტების გადასვლით ანიმაციებში ან ფილმებში და ცალკეულ შემთხვევებში გრაფიკულ ნოველასა თუ კომიქსში. კვლევის მიზანია იმის განსაზღვრა, თუ როგორ ურთიერთქმედებენ ენობრივი, ვიზუალური და კულტურული ნიშნები თარგმნის პროცესში და როგორ ხდება ამ მულტიმოდალური ინფორმაციის ადაპტაცია ბავშვებისთვის.

კვლევის ამოცანები მოიცავს შემდეგს: საბავშვო ტექსტებში ძირითადი სემიოტიკური კომპონენტების იდენტიფიცირება (ენობრივი თამაშები, კულტურული რეალიები, ილუსტრაციული ნიშნები); ამ კომპონენტების ტრანსფორმაციის შესწავლა ეკრანულ ადაპტაციებში (ანიმაციები, ფილმები); სუბტიტრებისა და დუბლირების სტრატეგიების ანალიზი ქართულენოვანი აუდიტორიისთვის ადაპტირებულ ვერსიებში; მეტყველების, მოძრაობის, ვიზუალის, მუსიკისა და ხმოვანი ეფექტების ურთიერთქმედების შესწავლა მნიშვნელობის კონსტრუქციაში; კულტურული კოდების ტრანსკოდირების სტრატეგიების ტიპოლოგიის შემუშავება სემიოტიკურ ჭრილში.

სამეცნიერო ხელმძღვანელის ხელმოწერა

თარიღი: 04.04.25